

BASIS THEOLOGIE: GOD

Inleiding

Op de 9 Algemene Bijbelstudieavonden (van oktober tot en met juni) zullen naar plan de volgende Basis Theologie onderwerpen aan bod komen:

- De Doctrine van Gods Woord
- **De Doctrine van God**
- De Doctrine van de Mens

Zo mogelijk bereiden we de avonden uit met dit onderwijs in het seizoen 2018-2019. Zo mogelijk komt dan ook aan bod:

- De Doctrine van Christus en de Heilige Geest
- De Doctrine van Verlossing
- De Doctrine van de Gemeente (de Kerk)
- De Doctrine van de Toekomst

De Doctrine van God¹

Zie [de Drie Geloofsbelijdenissen](#) (Apostolische, van Nicea, van Athanasius)

A.. Het bestaan van God: Hoe weten we dat God bestaat?

- 1) De innerlijke overtuiging van Gods bestaan in de mens.
 - a. Rom.1:19-20
 - b. Mensen ontkennen dat God bestaat, Ps.14 en 53 "de dwaas"
 - c. Het geloven in God is iets innerlijks (hart): Rom.8:15-16; Ef.3:17; Fil.3:8, 10; Col.1:27; Joh.14:23 en ook 1Petr.1:8
- 2) Overtuiging van Gods bestaan op basis van de Bijbel (de Schrift) en de natuur.
 - a. Gen.1:1. De Bijbel verklaart Gods bestaan niet, maar gaat er onherroepelijk eenvoudig van uit.
 - b. Rom.1:20; Ps.19:2-3
 - c. Hand.14:17 God heeft Zich kenbaar gemaakt door de schepping en Zijn zorg voor mensen.
 - d. De schepping toont aan dat er een Schepper moet zijn; de evolutie-theorie (zogenaamd 'wetenschappelijk' – het is niet geschapen, maar het is toevallig ontstaan) ontstond door Charles Darwin (1809-

¹ Dit thema in deze serie geeft een aantal belangrijkste feiten aan en moet niet opgevat worden als het enige wat over God gezegd en onderwezen kan worden.

1882) en Alfred Russel Wallace (1823-1913). Vóór die tijd was er over het algemeen aan het bestaan van God geen twijfel.

- 3) Traditionele 'bewijzen' voor het bestaan van God. Deze zijn ontstaan door christelijke en ook sommige niet-christelijke filosofen in de geschiedenis vanuit redenering, zoals bijvoorbeeld:
 - a. Het *kosmologisch argument* zegt dat alles wat bestaat, ontstaan is of een oorzaak moet hebben. Terug redenerend kom je dan bij God uit als de Oorzaak (of Veroorzaker) van alles.
 - b. Het *teleologisch argument* focust op het bestaan van harmonie, orde en ontwerp van het universum waardoor men aangeeft dat er een intelligent *doel* moet zijn. Aangezien het universum een doel of ontwerp heeft, dient er iemand te zijn die de intelligentie en creativiteit heeft om dat te veroorzaken; en dat is God.
 - c. Het *ontologisch argument* begint bij het *zijn* of bestaan van God die gedefinieerd wordt "als zijnde groter zonder wie niets voorgesteld of bedacht kan worden". Het beargumenteert dan dat het bestaan (het 'zijn') van iets groter (en meer waar) is dan het niet-bestaan (het 'niet-zijn').
 - d. Het *morele (of ethische) argument* begint bij het menselijk besef van goed en kwaad en de noodzaak voor rechtvaardigheid en recht en beargumenteert dan dat er een God moet zijn, die de bron is van (dit besef van) goed en kwaad en op een moment recht zal doen naar dit goed of kwaad dat mensen gedaan hebben.

B.. Het kennen van God: Is het mogelijk om God werkelijk te kennen? En hoeveel van God kunnen we kennen?

- 1) De noodzaak dat God Zich aan ons openbaart
 - a. God is alleen te kennen, wanneer Hij Zich aan ons toont, openbaart
 - b. Rom.1:19; Matt.11:27; 1Cor.1:21
 - c. Door de zondeval en de zonde die we zelf doen, is het niet mogelijk vanuit onszelf – dus zonder Zijn openbaring aan ons – God te kennen; Rom.1:18, 21, 25
- 2) We kunnen God nooit ten volle kennen
 - a. God is grenzeloos en onbeperkt; wij als schepselen zijn beperkt en hebben grenzen; Ps.145:1-3; 147:5; 139:6
 - b. 1Cor.2:10-12 en Rom.11:33
 - c. We kunnen 'iets' van God kennen en ervaren, zoals ook Zijn liefde, kracht, wijsheid, nabijheid, etc. Maar we kunnen dit nooit ten volle kennen of beseffen.
- 3) Maar we kunnen God wel werkelijk kennen!
 - a. Ook al kunnen we God niet volkomen (ten volle) kennen, we kunnen Hem wel naar waarheid kennen: Alles wat de Schrift (de Bijbel) over

God openbaart en ons duidelijk maakt is waarheid over God; onbetwifelbaar.

- b. God is liefde (1Joh.4:8); Hij is licht (1Joh.1:5); Hij is geest (Joh.4:24); Hij is rechtvaardig en goed (Rom.3:26); etc.
- c. Bovendien: de God van de Bijbel kennen we zelf; en niet alleen feiten over Hem (wat Hij is en wat Hij doet)
 - i. Voorbeeld: Ik kan zeggen dat ik veel weet (aan feiten) over het Nederlandse koningshuis en over Willem Alexander in het bijzonder en dat die feiten waar zijn, maar ik ken hem niet persoonlijk.
 - ii. Zie bijv. Jer.9:23-24; Joh.17:3; Hebr.8:11; 1Joh.5:20; Fil.3:10; 1Joh.2:13

C.. Het karakter van God (1): Zijn attributen – in welk opzicht is God anders dan ons?

- 1) Onafhankelijk: *God heeft ons niet nodig, noch de rest van de schepping; en toch kunnen we Hem met de rest van de schepping verheerlijken en Hem vreugde geven.*
 - a. Hand.17:24-25
 - b. Job.41:11
 - c. God bestaat al van vóór de grondlegging van de wereld; Joh.17:5, 24; Openb.4:11; Ps.90:2; Ex.3:14 ("Ik BEN, die Ik BEN")
 - d. Ook al is God "God" zonder de schepping, Hij koos ervoor om ons en de schepping te scheppen voor Zijn heerlijkheid; Jes.43:7; Ef.1:11-12 en Openb.4:11. Vgl. Jes.62:3-5
- 2) Onveranderlijk: *God is onveranderlijk in Zijn wezen, volmaaktheid, doel en beloften; toch handelt God en heeft Hij gevoelens; en Hij handelt en voelt verschillend in respons aan verschillende situaties.*
 - a. Ps.102:26-28; Mal.3:6; Jak.1:17
 - b. Zie ook Jes.46:9-11 en Num.23:19; 1Sam.15:29
 - c. Verandert God soms van gedachten?!
 - i. Ex.32:9-14; Jes.38:1-6; Gen.6:6; 1Sam.15:10
 - ii. Deze dienen te worden begrepen als Gods expressie in een specifiek geval en moment. "Gods respons is verschillend in situaties die verschillend zijn"
 - iii. Voorbeeld van Gods plan met Nineve: Jona 3:4 en 10
 - d. Het belang van Gods onveranderlijkheid voor ons geloof
 - i. Wanneer geloof een zekerheid is (Hebr.11:1) en ons geloof op het bestaan van God gebaseerd is (Joh.14:1) dient God onveranderlijk te zijn.
 - ii. Indien God kan veranderen (incl. ook zijn intenties, plannen, doelen, etc.) ten goede dan betekent dat dat God voorheen minder goed was (en daarmee minder betrouwbaar dan nu nadat Hij ten goede veranderd is.

- iii. Indien God ten slechte kan veranderen, dan stop Hij God te zijn en is Hij niet betrouwbaar en zeker.
- 3) *Eeuwig: God heeft geen begin, geen einde, of veranderlijke momenten in Zijn wezen; en Hij beziet alle tijden even duidelijk; en toch ziet God gebeurtenissen in de tijd en handelt Hij in de tijd.*
- a. God Zelf is voor Zichzelf tijdloos; Ps.90:2; Job 36:26; Openb.1:8 en 4:8; Joh.8:58 "Ik BEN" als ook in Ex.3:14
 - b. God is van voor de schepping en maakt geen deel uit van de schepping (Gen.1:1) = transcendentie (overstijging) en niet immanentie (God is onlosmakelijk deel van en met de schepping verbonden); Joh.1:3; 1Cor.8:6; Hebr.1:3; Col.1:16
 - c. God beziet alle tijden even duidelijk
 - i. Ps.90:4 – Dit betekent niet dat God na 1000 jaar + 1 dag wel vergeet of na 1200 jaar. "Duizend jaar" is figuurlijk en beeldspraak voor een menselijk lange periode (niemand heeft 100 jaar geleefd) en onvoorstelbaar voor ons als mensen
 - ii. 2Petr.3:8 – "een dag is als duizend jaar" betekent dat één dag vanuit Gods perspectief duizend jaar lijkt te duren; dat is alsof die dag nooit voorbij gaat maar altijd wordt ervaren en beleefd.
 - iii. Vanuit deze twee Bijbelverzen kunnen we begrijpen dat voor God, die eeuwig is, elke extreme lange periode is alsof het zojuist gebeurde én elke hele korte periode (als bijvoorbeeld één dag) voor Hem eeuwig duurt.
 - iv. Daarom: God ziet en kent alle gebeurtenissen in het verleden, heden en toekomst in gelijke mate op hetzelfde moment; en toch handelt God in de tijd en mensen en gebeurtenissen die dan zijn en plaatsvinden.
 - v. Jes.46:9-10 en Gal.4:4-5
 - vi. Hand.17:30-31 "...een dag bepaald..."
- 4) *Alomtegenwoordig: God heeft geen maat of meetbare dimensies en is aanwezig op elke plaats in ruimte met Zijn gehele wezen; en toch handelt God verschillend op verschillende plaatsen*
- a. God schiep ruimte, maar is daar Zelf geen deel of onderdeel van; Gen.1:1; Deut.10:14.
 - b. God is overal; Jer.23:23-24; Ps.139:7-10;
 - c. God kan heeft geen meetbare dimensies; 1Kon.8:27; Jes.66:1-2; Hand.7:48
 - d. "God is een Wezen die bestaat zonder maten en dimensies. Er is geen antwoord op de vraag: Waar is God? En toch bestaat God"²

² Wayne Grudem "Systematic Theology" p.138

D.. Het karakter van God (2): Zijn attributen (vervolg)

D1. Attributen die Gods Wezen beschrijven

- 1) *Geestelijk: Gods geestelijkheid betekent dat God bestaat als een Wezen dat niet gemaakt is of bestaat uit enige materie, geen delen heeft of dimensies en dat het onmogelijk is om Hem aan te raken met onze fysieke zintuigen en dat Hij meer uitmuntend in wezen en bestaan is dan al wat er is of bestaat.*
 - a. God is geest, Joh.4:24
 - i. Daarom van Hem geen voorstelling maken; Ex.20:4-6
 - b. Met onze menselijke geest kunnen we Hem kennen en aanbedding; Joh.4:24; 1Cor.14:14; Fil.3:3; 1Cor.6:17; Rom.8:16
- 2) *Onzichtbaar: Het feit dat God onzichtbaar is betekent dat het totale wezen van God voor ons niet te zien en te onderscheiden is; en toch toont God Zichzelf aan ons door zichtbare, door Hem geschapen dingen.*
 - a. Joh.1:18; 6:46; 1Tim.1:17; 6:16; 1Joh.4:12
 - b. Toch hebben mensen de uiterlijke manifestatie van God gezien; Ex.33:11; Ex.33:20-23
 - c. "Theophany" (een verschijning van God): God openbaart Zich aan een mens of mensen in een door Hem gekozen verschijningsvorm; bijv. aan Abraham, Gen.18:1-33; aan Jacob, Gen.32:28-30; aan het volk Israel, Ex.13:21-22; de oudsten van Israel, Ex.24:9-11; Manoah en zijn vrouw, Richt.13:21-22; aan Jesaja, Jes.6:1.
 - d. De grootste manifestatie van wie God is, is te zien in Jezus Christus: Joh.14:9; Joh.1:18; Col.1:15; Heb.1:3;

D2. Mentale attributen van God

- 1) *Kennis (Alwetend; omniscience): God kent ten volle Zichzelf en alle actuele zaken en alle mogelijkheden in één eenvoudige eeuwige daad.*
 - a. Job 37:16; 1Joh.3:20
 - b. God kent Zichzelf; 1Cor.2:10-11 (tegenovergestelde van dat wij als individu onszelf vaak niet begrijpen in wat we willen, denken, zeggen en doen)
- 2) *Wijsheid: Gods wijsheid betekent dat Hij altijd het beste van alle opties kiest en het beste voorheeft met die opties*
 - a. God besluiten en beslissing zijn de beste
 - b. Rom.16:27; Job.9:4; 12:13; 1Cor.1:24, 30; Rom.11:33
 - c. "geheimenis van God" Ef.3:6, 9-10
 - d. God deelt Zijn wijsheid met degenen die erom vragen; Jak.1:5; Ps.19:8; Spr.9:10
 - e. ...maar we kunnen nooit volkomen deel hebben aan Gods wijsheid en verstand; Rom.11:33; 1Petr.4:19; Deut.29:29; Spr.3:5-6
- 3) *Trouw (of betrouwbaarheid): Gods trouw betekent dat Hij een trouwe en betrouwbare God is en dat al Zijn kennis en woorden zowel waar zijn als ook de hoogste en onveranderlijke standaard van waarheid.*

- a. Jer.10:10-11; Joh.17:3; 1Joh.5:20
- b. God is betrouwbaar qua karakter, maar dan ook niet minder wat betreft Hij zegt (Zijn woord): God meent wat Hij zegt, en doet altijd wat Hij belooft; Num.23:19; 2Sam.7:28
- c. God liegt niet; Tit.1:2; Hebr.6:18
- d. Zijn woord is 'puur'; Ps.12:7; Spr.30:5; Joh.17:17; Ps.139:17

D3. Morele attributen van God

- 1) *Goedheid: De goedheid van God betekent dat God de hoogste en onveranderlijke standaard is van dat wat werkelijk goed is en dat alles wat God doet en ook niet-doet getuigt van het feit dat Hij goed is en dat dit waard is om te prijzen.*
 - a. Jerry Cook: "God is voorspelbaar goed"
 - b. Luc.18:19; Ps.100:5; 101:1; 106:1; 107:1; ea.
 - c. De opdracht om Gods goedheid te ervaren; Ps.34:9
 - d. Dat wat God doet (schept) is goed; Gen.1 (v.31); Ps.119:68; Rom.12:2; Jak.1:17; Ps.84:12
- 2) *Liefde: Gods liefde betekent dat Hij Zichzelf volkomen en eeuwig geeft voor anderen.*
 - a. 1Joh.4:8
 - b. Liefde als Gods kenmerk binnen de Drie-eenheid, Joh.17:24
 - c. Liefde als uiting in daden, Joh.14:31
 - d. God houdt van zondaren en wil hen van zonde verlossen en relatie herstellen, 1Joh.4:10; Joh.3:16; Gal.2:20
 - e. In relatie met mensen, vraagt God om liefde, Matt.22:37-38; 1Joh.5:3; 4:19.
 - f. In Zijn liefde verheugt God Zich over Zijn volk, Sef.3:17-18
- 3) *Barmhartigheid (genade en geduld)*
 - a. Deze kunnen gezien worden als aparte attributen van God, maar ook als uitingen van Zijn goedheid
 - i. *Gods barmhartigheid betekent Gods goedheid voor hen die in nood zijn*
 - ii. *Gods genade betekent Gods goedheid voor hen die straf verdienen*
 - iii. *Gods geduld betekent Gods goedheid van het nog niet geven van dat wat men verdient. God kan wachten, 2Petr.3:9*
 - b. Ex.34:6; Ps.103:8; 2Sam.24:14; Matt.9:27
 - c. Gods genade en goedheid is het kenmerk van het christelijk leven; 1Cor.15:10; Hand.14:26; Rom.1:7; 1Cor.1:3; etc.
- 4) *Heiligheid: De heiligheid van God betekent dat God volkomen los staat van de zonde en toegewijd is in het zoeken van Zijn eigen eer en heerlijkheid.*
 - a. "scheiding", Ex.26:33; Ps.24:3
 - b. God als de Heilige van Israel; Ps.71:22; 78:41; Jes.1:4; etc.
 - c. God is de Heilige voor heel de schepping; Jes.6:3; Ps.99:1 en 9.

- d. Gods heiligheid is de reden dan Zijn volk en kinderen heilig dienen te zijn (in doen en laten); Lev.19:2 en 11:44-45; 20:26; 1Petr.1:16 en ook 2Cor.7:1; Ef.2:21 en 5:26-27.
 - e. Zonder deel te hebben aan Zijn heiligheid, kunnen we Hem niet 'zien', Hebr.12:14 en 12:10
- 5) Vrede (of orde): *Gods vrede betekent dat in alles Wie God is en in alles wat Hij doet, Hij geen deel heeft aan verwarring en wanorde, en toch is Hij continue actief in ontelbare goed-geordende gelijktijdige activiteiten en heeft Hij daar volkomen controle over.*
- a. Gods daden worden gekenmerkt door vrede en orde; 1Cor.14:33
 - b. Rom.15:33; 16:20; Fil.4:9; 1Thess.5:23; Hebr.13:20
 - c. Voor hen die niet met God wandelen en leven (van Hem los-zijn; goddeloos of: van God-los) is er geen vrede; Jes.48:22; 57:21 en 59:8
 - d. Vrede maakt deel uit van de vrucht van de Geest, Gal.5:22
 - e. Rom.14:17 Gods vrede als een kenmerk van Gods Koninkrijk

D4. Wat verder over Gods karakter gezegd kan worden, maar we in deze studie niet verder uit werken, is onder andere Gods

- 1) Rechtvaardigheid (of gerechtigheid),
- 2) Jaloezie,
- 3) Toorn (of wraak),
- 4) Wil en vrijheid,
- 5) Almacht (kracht of soevereiniteit),
- 6) Perfectie en schoonheid
- 7) Heerlijkheid

E.. God in Drie Personen: de Drie-eenheid

- 1) De doctrine of leer van de drie-eenheid kan als volgt geformuleerd worden: *God bestaat eeuwig als drie personen, Vader, Zoon en Heilige Geest, en elke is volledig God; en er is één God.*

E1. De leer van de Drie-eenheid wordt in de Bijbel progressief geopenbaard

- 1) Gedeeltelijke openbaring in het Oude Testament
 - a. Het woord "Drie-eenheid" komt niet in de Bijbel voor.
 - b. "Ons" in Gen.1:26; 3:22; 11:7; Jes.6:8
 - c. Ps.110:1 en citaat van Jezus in Matt.22:41-46
- 2) Meer volle openbaring van de Drie-eenheid in het Nieuwe Testament
 - a. Jezus' doop in de Jordaan, Matt.3:16-17
 - b. De doop-formulering in Matt.28:19
 - c. De gaven van de Vader, bedieningen van Jezus en gaven van de Geest, 1Cor.12:4-6 – één God, maar onderscheid in werking en gaven van de Drie-eenheid.
 - d. De drie-voudige zegen in 2Cor.13:13
 - e. 1Petr.1:2 en Judas 20-21

- 3) We dienen de openbaring van God aangaande Zichzelf in de Bijbel te geloven en daarmee te accepteren. Elke analogie of metafoor heeft tekortkomingen, bijv.
- a. God als een klavertje-drie.
 - i. Maar elke Persoon in de Drie-eenheid is in gelijke mate God.
 - ii. En een blaadje kan gemist worden om de andere twee toch te laten bestaan
 - b. God als een boom met drie onlosmakelijke delen: wortels, stam en takken
 - i. Deze zijn slechts delen van de boom
 - ii. God is God en dit geldt voor elke Persoon van de Drie-eenheid
 - c. God als de drie vormen van water: ijs, water, stoom
 - i. Er bestaat geen water welke alle drie op *hetzelfde* moment is. God als Drie-eenheid wel.
 - ii. Deze drie vormen van water hebben elk hun eigen proporties en karakteristieken. Zowel Vader, Zoon als Geest zijn alle drie evenveel God in proportie als karakter.
 - iii. Deze analogie heeft niets dat correspondeert met het feit dat de Bijbel leert dat er slechts één God is – en er is niet zoiets als 'één water'.
 - iv. Bovendien mist deze analogie het element van intelligente persoonlijkheid
 - v. God verandert niet - zoals dezelfde hoeveelheid water in een kopje tot ijs en gekookt tot stoom – in Vader en dan in Zoon en even later in een andere vorm, nl. de Heilige Geest!
- 4) Fouten en Dwaalingen aangaande de Drie-eenheid (God is Drie Personen, elke Persoon is volledig God, en er is slechts Eén God)
- a. Modalisme zegt dat er één Persoon is die Zich aan ons doet verschijnen (openbaart) in verschillende vormen ('modes')
 - i. Binnen de Pinksterbeweging (sommige groeperingen) heeft deze dwaalleer vorm gekregen dat God openbaart Zich in het Oude Testament als God (of Vader) in de Evangeliën als de Zoon en in de Kerk (na Pinksteren) als de Geest.
 - ii. Ook wel genoemd: Sabellianisme
 - b. Arianisme ontkent de volledige goddelijkheid van Jezus als de Zoon en de Heilige Geest
 - i. N.a.v. Arius (bisschop van Alexandrië, 325-336)
 - ii. De tweede Persoon van de Godheid ontstond en werd God bij Zijn waterdoop in de Jordaan (Matt.3)
 - c. Tritheïsme ontkent dat er slechts Eén God is.
 - i. Zij beweren dat er drie goden zijn in samenwerking met elkaar: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest

<<OG
08.2017